

USTVARJALNOST
PRIHODNOST

IDEJE

upi Ustvarjalnost
Prihodnost
Ideje

UPI si

UPI smo politična organizacija in podmladek LMS, ki temelji na skupnosti, v kateri so dobrodošli vsi mladi različnih osebnih in verskih prepričanj ter narodnosti. Namenjena je vsakemu, ki želi soustvarjati politike za reševanje težav mladih.

Mladi se v Sloveniji srečujemo s socialno-ekonomskimi razmerami, ki marsikomu ne omogočajo kakovostnega življenja in vizije dobre prihodnosti. Naraščajoče stiske in težave med mladimi nastajajo tudi, ker smo večinoma spregledani in izključeni iz odločanja na ravni državne politike. UPI se bomo borili za glas mladih in se aktivno vključevali v procese političnega odločanja.

Družba se ves čas spreminja, z njo pa življenjsko okolje ljudi. Vsaka generacija je in bo živela drugačno mladost. Starejši so živeli drugače, mi živimo po svoje. UPI ne pristajamo na kakršenkoli pokroviteljski in nezaupljiv odnos do mladih. Prav mi smo tisti, ki moramo o našem položaju in dobrobiti zastavljati vprašanja ter aktivno iskati solidarne odgovore in rešitve.

Naše delo temelji na inovativnosti, odgovornosti, solidarnosti in ustvarjanju prihodnosti, ki temelji na naših idejah, da bomo vsi mladi, na vseh ravneh, imeli prostor za soodločanje.

@lmsUPI

Program

UPI bomo delali za mlade. Mladi smo prihodnost, vendar pa smo tudi tukaj in zdaj. Smo prihodnost in smo sedanost. Zato želimo imeti svoj glas. Ne zahtevamo preveč. Zahtevamo pa izpolnitev osnovnih pogojev za varno in dobro življenje, ki so temelj vsake države, ki si želi razvoja in, če hočete, ki so temelj vsake socialne države, ki dela za prebivalke in prebivalce in ne le za ozke interese izbranih posameznikov.

Pri oblikovanju programa na mlade nismo gledali kot na izolirano družbeno skupino. Težave mladih so težave celotne družbe. Verjamemo, da skrb za mlade prinaša ugodnosti tudi preostalim skupinam prebivalstva, saj smo ljudje vseh starosti med seboj neločljivo povezani, naša aktivnost ima vzajemen vpliv. Zato moramo težave reševati s sodelovanjem, predvsem pa mora svojo vlogo odigrati država.

Obljuba dela dolg. Zato program ni spisek visokoletečih obljub, pač pa je vizija mladih, za katero stojimo in se bomo zanjo borili. Spremembe ne bodo hitre, a bodo in to šteje. Nekateri ukrepi in rešitve, ki jih predlagamo, so izvedljivi v krajšem času, spet drugi so dolgoročnejši.

Program temelji na petih ključnih stebrih, ki zasledujejo razvoj, napredovanje in boljšo prihodnost mladih. Njihova uresničitev in izvedba bi nam zagotovila lažji prehod v samostojnost in zrelost – ne samo pravno, pač pa tudi realno. Kot ključne stebre programa za mlade smo prepoznali:

@lmsUPI

1. Normalen »flet« za normalen »dnar«.

Mladi moramo imeti prostor za življenje, prostor za razvoj. Trenutno nam je večinoma na voljo življenje pri starših, preplačana »lukna« ali pa predrag luksuz. Država naj zagotovi cenovno dostopna in primerna stanovanja za mlade in mlade družine.

2. Šiht, da lahko živim.

Življenje ne bi smelo biti vsakodneven boj za finančno preživetje in mladi ne bi smeli biti odvisni samo od pomoči staršev. Država naj s sistemskimi ukrepi zagotovi (možnosti) redne zaposlitve, za tiste, ki to hočejo, in prepreči izkoriščanje mladih na trgu dela.

3. Delaj misli. Misli delo.

Delo in misel sta povezana. Ravno tako morata biti povezana znanost in gospodarstvo, ki mora znati uporabiti znanstvena spoznanja in tako mladim zagotoviti več delovnih mest z visoko dodano vrednostjo.

4. Mladim gre za politiko.

Zdi se, da za večino politikov mladi ne obstajamo. Podcenjujejo nas. To ustvarja škodljiv začaran krog, ki ga poganja ignoranca politike do mladih, med nami ustvarja nezaupanje in nižja volilno udeležbo. Politika mora upoštevati mlade in nam zagotoviti prostor za soodločanje.

5. Ohranimo drevesa, papir mora na »screen«.

Tempo zelenega preboja je prepočasen, zato zahtevamo ambicioznejše cilje slovenske okoljske politike. Ko govorimo o okolju, govorimo o prihodnosti in del te prihodnosti je tudi digitalizacija, ki lahko pospeši zeleni prehod. Želimo zeleno in digitalno družbo, ki je naravnana k solidarnemu razvoju.

***UPI*mo si. Lahko nam uspe.**

The image shows a modern living room with a staircase in the background. A large, bold red 'X' is drawn over the text, which is written in white, uppercase letters. The text reads: 'PREPLAČANA LUKNA, PREDRAG LUKSUZ.'

PREPLAČANA LUKNA, PREDRAG LUKSUZ.

Tudi mladi moramo nekje živeti. Ker v povprečju zaslužimo manj, naše zaposlitve pa so večinoma prekarne, si težko privoščimo plačevanje najemnin in stanovanjske kredite. Trenutno je mladim večinoma na voljo življenje pri starših, preplačana lukna ali pa predrag luksuz. Normalnih »fletov« za normalen denar pa kronično primanjkuje. »Flet« je za marsikoga ključen del študija ali zelene zaposlitve, osebnostnega razvoja in prvi korak na poti k samostojnosti, razvoju odgovornosti ter ustvarjanju družine.

Selitev mladih v lastno stanovanje ni samo »zmišljevanje« mladih, da bi radi živeli na svojem. Samostojno življenje ima pozitiven vpliv na potrošnjo, na drugi strani pa razbremeni naše starše. Dostopnejša stanovanja bi nam omogočila, da si dejansko izberemo in uredimo življenjski prostor po svojih potrebah in željah, najbrž bi potem dvakrat premislili, ali bomo boljše življenjske priložnosti iskali v tujini. Še več – Slovenija bi lahko postala atraktivna destinacija tudi za mlade iz tujine.

Skrb za mlade mora postati javni interes. Nekateri argumenti so že bili zapisani, še več jih gotovo lahko najdete sami. Nenazadnje, če spoštujemo vladavino prava, moramo spoštovati ustavo. In pravica do dostopnega stanovanja je zapisana v ustavi.

@lmsUPI

NORMALEN FLET ZA NORMALEN DNAR

Naslednje rešitve prinašajo boljše prihodnost:

- Država naj vzpostavi poroštveno shemo za mlade za najem ugodnih stanovanjskih kreditov.
- Delno nepovratno financiranje prenove ali dograditve že obstoječih hiš v samostojno stanovanjsko enoto za mlade ali mlade družine.
- Implementacijo, krepitev financiranja in promocijo že vzpostavljene sheme za mlade, predvsem gradnjo stanovanjskih skupnosti za mlade, gradnjo stanovanj za mlade v okoljih, kjer je več služb, najem s poznejšim odkupom (ob upoštevanju pogoja, da upravljalec za vsako prodano stanovanje zgradi novo).
- Krepitev in širjenje stanovanjskega sklada RS, saj tudi zagotavljanje stanovanj splošni populaciji pozitivno vpliva na stanovanjsko problematiko mladih.
- Gradnjo študentskih domov in višji študentski dodatek za tiste, ki ne dobijo mesta v študentskem domu.
- Ustanovitev državne službe, ki bi upravljala prazna zasebna stanovanja (teh je približno 20 odstotkov) ter zagotavljala oddajanje po ne-profitnih najemninah in hkratno zvišanje najemnin za prazna oziroma neuporabljena stanovanja.
- Regulacijo oddajanja stanovanj v turistične namene prek spletnih platform.
- Graditev stanovanj po modelu javno-zasebnega partnerstva, pri čemer bi država določila dostopno višino najemnine.
- Ureditev zakonodaje, v skladu s katero bi država dobila prednostno pravico pri nakupu nekaterih nepremičnin in zemljišč ter jih vključila v Stanovanjski sklad RS.
- Energetsko obnovo stanovanjskega fonda RS, saj bi to dolgoročno zmanjšalo stroške in pospešilo okrevanje gospodarstva.

@lmsUPI

ŠIHT, DA LAHKO PREŽIVIM!

Mladi se soočamo s težavami pri iskanju »šihta«, ki bi nam omogočil najem kredita, plačano bolniško in dopust. Pogosto se v javnosti pojavlja prepričanje, da mladi raje posegamo po fleksibilnih oblikah dela, pozabljeno pa ostaja, da fleksibilno delo ni enako prekarnemu delu, ki ne prinaša osnovnih socialnih in delavskih pravic. Z izkoriščanjem in iskanjem različnih obvodov v zakonodaji se soočamo tudi mladi. O redni zaposlitvi za nedoločen čas lahko le sanjamo, medtem pa marsikdo bije vsakodnevne bitke za finančno preživetje.

Nihče ne mara inšpekcije. A kljub temu bi morali vzpostaviti boljši nadzor nad spoštovanjem delovne zakonodaje in tako izkoreniniti izkoriščanje, hkrati pa sprejeti zakonske popravke, ki bodo omejevali negotove oblike dela in spodbujali redne oblike zaposlitve. Ravno zaradi teh nas je večina mladih odvisnih od ekonomskega položaja staršev. Šolski sistem mora mladim, ki izbirajo prihodnost, zagotoviti informacije, kakšna je realna zaposljivost študijske smeri. To imajo pravico vedeti. Moramo pa gledati tudi naprej in šolski sistem z vključevanjem tako strokovne kot splošne javnosti posodobiti, da bo zagotavljal zaposljivost v skladu s hitrim razvojem družbe in s poklici prihodnosti.

Če pogledamo širšo sliko, hitro postane jasno, da »šiht«, s katerim človek lahko živi, pomaga pri najemu oziroma nakupu normalnega »fleta« in ustvarjanju družine, pri obnavljanju zaupanja v državo in politiko ter omejuje beg možganov. Pomaga pa tudi pri zmanjševanju stresa in blaženju strahov. In nenazadnje izboljšuje prihodnost vseh.

@lmsUPI

Naslednje rešitve prinašajo boljše prihodnost:

- Delno povračilo prispevkov za mlade do tridesetega leta, ki so redno zaposleni. Tako bi delodajalce spodbujali k sklepanju rednih delovnih razmerji.
- Spodbujanje podjetij k nudenju kadrovskega štipendij. Z več kadrovskega štipendijami bi namreč že med šolanjem zagotovili »navezo« med delodajalcem in bodočim delojemalcem. Zagovarjamo ločevanje kadrovskega štipendij in socialne pomoči, kar bi ohranilo preostale bontete družine, tako bi bila spodbuda še večja.
- Spremljanje, promocijo in aktivno uresničevanje politike Jamstva za mlade (zaposlovanje mladih).
- Ustrezno posodabljanje študijskih in srednješolskih programov, da bi izobraževalni sistem zadostil dejanskim potrebam trga dela.
- Ustrezno, objektivno in transparentno obveščanje o realni zaposljivosti posameznega poklicnega in študijskega programa. Za zgled lahko vzamemo metodologijo preostalih evropskih držav. Zaposljivost je pogosto ena izmed pomembnejših elementov izbire šolanja, zato imajo mladi pravico vedeti, kakšne možnosti zaposlitve jim prinaša določena izobrazba.
- Dodatno financiranje študijskih programov za nove oblike dela oziroma poklice prihodnosti v okviru krepitve javnega izobraževalnega sistema.
- Pomoč mladim oziroma vzpostavljanje programov, ki bodo nudili hitre prekvalifikacije na nova delovna mesta, ki so in bodo posledica digitalizacije ter novih oblik dela v prihodnosti.
- Krepitev inšpekcijskega nadzora nad spoštovanjem delovne zakonodaje.

@lmsUPI

**NE MISLT,
PEIT DELAT.**

Delo in misel sta povezana. Ravno tako morata biti povezana znanost in gospodarstvo. Ne govorimo o tem, da bi bila znanost podrejena gospodarstvu. Govorimo o tem, da mora gospodarstvo znati uporabiti znanstvena spoznanja in tako mladim zagotoviti več delovnih mest z visoko dodano vrednostjo. Še posebej zato, ker je slovenska družba ena izmed bolj izobraženih v Evropi, kakovost delovnih mest pa tega ne odraža.

Še naprej moramo vlagati v znanost. Še več moramo vlagati v znanost. Tudi zato, da lahko mladim, tako iz Slovenije kot iz tujine, ponudimo prostor za razvoj zelenih kompetenc in jih tako zadržimo v naši državi. Na drugi strani pa mora država spodbujati gospodarstvo, da potencial znanosti izkoristi in ustvarja primerna delovna mesta.

Ko bodo znanstvena spoznanja pozitivno vplivala na višjo dodano vrednost gospodarstva, bodo to občutili tudi državljani. Ko bo gospodarstvo znalo izkoristiti znanstvena spoznanja in bo tako pozitivno vplivalo na višjo dodano vrednost, na razvoj in blaginjo, bo to spremenilo odnos splošne javnosti do znanosti. Tako ta ne bo več obravnavana kot nekakšna elitna dejavnost, ki je sama sebi namen.

@lmsUPI

Naslednje rešitve prinašajo boljšo prihodnost:

- Mladi le 10 odstotkov sredstev, ki jih potrebujemo za bivanje in študij, pridobimo s štipendijami, zato je dvig teh nujen. Problematično je, da skoraj polovica študentov opravlja dela, ki niso povezana s študijem, kar v praksi pomeni manj delovnih izkušenj, torej manj znanja in težjo zaposljivost.
- Dogovor o minimalnem državnem financiranju prakse in pripravništev. Tako bi dosegli hitrejše zaposlovanje, saj mnogi zaradi slabe finančne situacije odlagajo opravljanje prakse in pripravništev, hkrati pa bi preprečili odhode v tujino v želji po boljših priložnostih.
- Zagotavljanje podpore in finančnih spodbud mladim pri zagonu inovativnih »start-upov«.
- Višje financiranje javnega izobraževalnega in znanstveno-raziskovalnega sektorja.
- Spodbujanje sodelovanja med podjetji in izobraževalnim ter znanstveno-raziskovalnim sektorjem.
- Spodbujanje in promocija študijskih programov za nove oblike dela oziroma poklice prihodnosti.

@lmsUPI

Grde besede za grdo realnost. Zdi se, da za večino politikov mladi ne obstajamo, ker več kot očitno nismo zvesti volivci. Da nismo zvesti, sicer ni nič slabega, pomeni le, da smo bolj kritični in fleksibilni. Slab pa je začaran krog, ki ga poganja ignoranca politike do mladih ter med nami ustvarja nezaupanje in nižja volilno udeležbo. Ker politika upravlja z našimi življenji, sedanostjo in prihodnostjo, je nujno, da se posameznik zanjo zanima in jo aktivno soustvarja.

Politika pa mora biti naklonjena drugačnemu mnenju, kritikam in imeti posluš tudi za mlade. Doslej vladajoča politika, razen kakšne izjeme, ni kazala zadosti zanimanja in interesa za oblikovanje ustreznih mladinskih politik, še manj pa za uresničevanje tistih že vzpostavljenih. Zato mladi pogosto čutimo, da politika ne dela za nas, da na naša življenja nima zadostnega (pozitivnega) vpliva, zato ji ne zaupamo in smo pogosto negativno naravnani proti vsem političnim opcijam.

Mladim ne preostane drugega, kot da iščemo alternative institucionalizirani politiki. Te smo našli v nevladnih organizacijah, prostovoljstvu, protestih in raznih skupnostih, ki skušajo vplivati na politiko. Spremembe so nujne. Vsakokratna vladajoča politika mora začeti upoštevati mlade in se truditi za našo dobrobit. Poslušanje, dialog in spoštovanje so najboljša pot k zaupanju. Ko se bo politiki nehala »je**t« za mlade, bo volilna udeležba nenadoma zrasla in država si bo zaslužila spoštovanje mladih.

@lmsUPI

Naslednje rešitve prinašajo boljšo prihodnost:

- Splošno revitalizacijo Urada RS za mladino in povečevanje njegove vloge v postopku priprave zakonov, predvsem tistih, ki zadevajo mlade.
- Pripravo strategije za komuniciranje državnih institucij z mladimi.
- Aktivnejše vključevanje mladinskih organizacij in civilnih iniciativ ter nevladnih organizacij, ki delujejo v interesu mladih, v oblikovanje zakonodaje.
- Vzpostavitev mehanizmov, ki bodo mladim olajšali komunikacijo z odločevalci.
- Spodbujanje »e-demokracije«, saj so digitalna okolja mladim bližja in v nekaterih primerih celo dostopnejša.
- Zavzemanje za posodobitev in dejansko implementacijo vseh že obstoječih mladinskih politik.
- Pripravo in izvedbo pilotnega projekta univerzalni temeljni dohodek (UTD) mladih.
- Priprava in izvedba novega predmeta v 3. letniku srednješolskega izobraževanja, ki bi dijakom predstavil in približal vsebine s področja prava, predvsem ustavno ureditev, pristojnosti različnih vej oblasti, državlanske pravice in zakone. Zdaj sicer poznamo Državljansko vzgojo in etiko v tretji triadi osnovne šole. Vendar bi ta znanja potrebovali predvsem v času, ko mladi pridobivajo volilno pravico. Tako bi jim omogočili dejansko poznavanje delovanja države in naše pravice, dolžnosti ter vlogo ljudi v demokraciji.

@lmsUPI

GORA PAPIRJA - GORA DREVES

Svež zrak, čista voda, zeleni gozdi in travniki, čebele ... vse to je Slovenija. Njeno okolje je treba ohraniti. Drži, da se zavedanje za trajnostni razvoj in zeleno energijo povečuje, vendar prepogosto vse skupaj ostaja le pri besedah, manj je dejanj. Tempo zelenega preboja je prepočasen. Zato UPI zahtevamo ambicioznejše cilje slovenske okoljske politike in dosledno spoštovanje sprejetih mednarodnih okoljskih sporazumov.

Že v prejšnjih poglavjih programa so nekatere rešitve, ki bi pripomogle k zmanjšanju izpustov in skrbi za okolje. V tem delu programa izpostavljam rešitve, ki na prvi pogled niso povezane z mladino, vendar so pomembne za prihodnost mladih in za generacije za nami.

Ko govorimo o okolju, govorimo o sedanjosti in prihodnosti in del nje je tudi digitalizacija. Ne smemo si privoščiti, da nas povozi valjar časa. Papir mora na »screen«. Naj nujna birokracija postane dostopnejša in enostavnejša. Digitalizirajo naj se mala podjetja, javni sektor, zdravstvo in celotna družba, seveda z zagotavljanjem varstva osebnih podatkov. Spodbujati moramo razvoj visokotehnoloških podjetji, ki spoštujejo pravice delavcev in ne iščejo davčnih obvodov. Želimo zeleno in digitalno družbo, ki je naravnana k solidarnemu razvoju.

@lmsUPI

“DREVESA” MORAJO NA “SCREEN”

Naslednje rešitve prinašajo boljšo prihodnost:

- Spodbujanje kakovostnega in učinkovitega javnega potniškega prometa. Slovenija je še vedno preveč usmerjena na prevoz z osebnimi avtomobili. Mladi so, predvsem v urbanih območjih, vedno bolj naklonjeni javnemu prevozu in kolesarjenju. Slovenija je majhna in to bi morali znati bolje izkoristiti na ravni povezljivosti celotne države. Če bi bile povezave učinkovite in zasnovane premišljeno, bi jih uporabljalo več ljudi. Zato zagovarjamo tudi posodobitev in širjenje železniškega omrežja namesto vlaganja v beton. Več cest namreč pomeni več avtomobilov. Vseeno pa je nujno z ustreznimi politikami okrepiti tudi avtobusni potniški promet in zagotoviti več ugodnosti za mlade.
- »Pravičen prehod« in subvencioniranje ter ustvarjanje zelenih delovnih mest, kar je seveda povezano z višanjem dodane vrednosti in razvojem poklicev prihodnosti.
- Dosledno upoštevanje stroke in javnosti pri sprejemanju okoljske zakonodaje.
- Spodbujanje in subvencioniranje t. i. krožnega gospodarstva in delitvene ekonomije. Dober primer so ponudniki »car-sharinga« v nekaterih mestnih središčih. Te prakse morajo nujno postati del vsakdana, saj varujejo okolje. Njihova razširjenost bi pomenila tudi dostopnejše cene in tako delitvena ekonomija ne bi bila le modni trend višjih socialnih slojev, ampak bi omogočala souporabo tudi socialno in finančno šibkejšim.
- Zagotovitev internetnega omrežja na celotnem ozemlju države, saj je dostop do interneta ključen pri pravični in solidarni digitalizaciji.
- Izvedba e-volitev.
- Promocija, spodbujanje in subvencioniranje digitalizacije tako mikro, malih kot srednjih velikih podjetij ter poenostavitev nujnih birokratskih postopkov.
- Spodbujanje razvoja tehnološko in digitalno napredne družbe; umetne inteligence, uvajanje digitalnih valut ter učinkovito varovanje podatkov na spletu.

@lmsUPI

upi **Ustvarjalnost
Prihodnost
Ideje**

UPI - Ustvarjalnost. Prihodnost. Ideje.

Lista Marjana Šarca
Bistriška cesta 10a
1241 Kamnik

Mail: upi@strankalms.si

[@lmsUPI](https://www.instagram.com/lmsUPI)